VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Obrony Narodowej (nr 71)**

z dnia 12 października 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej (nr 71)

12 października 2017 r.

Komisja Obrony Narodowej, obradująca pod przewodnictwem posłów: **Wojciecha Skurkiewicza (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, oraz **Waldemara Andzela (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zapoznała się z:

– informacją ministra obrony narodowej na temat sytuacji materialno-bytowej żołnierzy oraz pracowników cywilnych wojska.

W posiedzeniu udział wzięli: **Bartłomiej Grabski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Maciej Czulicki** główny specjalista w Departamencie Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi Biura Bezpieczeństwa Narodowego, kmdr **Wiesław Banaszewski** przewodniczący Konwentu Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego oraz **Roman Richert** zastępca przewodniczącego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Michał Madaj, Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Wojciech Skurkiewicz (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa. Dotarł do nas pan minister, więc możemy rozpoczynać kolejne posiedzenie Komisji Obrony Narodowej.

Szanowni państwo, dzisiejszy porządek obrad obejmuje informację ministra obrony narodowej na temat sytuacji materialno-bytowej żołnierzy oraz pracowników cywilnych wojska.

Szanowni państwo, otwierając posiedzenie Komisji stwierdzam, że mamy kworum. Informuję o tym, że – jak rozumiem – nie zostały wniesione uwagi, więc przyjmujemy protokoły z 69. i 70. posiedzenia Komisji Obrony Narodowej.

Szanowni państwo, porządek obrad dzisiejszego posiedzenia jest związany, czy wynika wprost z przyjętego przez Wysoką Komisję planu pracy na II półrocze 2017 r. Plan pracy Komisji został zatwierdzony przez Komisję.

Jeżeli nie zgłaszają państwo sprzeciwu do porządku obrad, to pozwolę sobie przejść dalej i powitam gości zaproszonych na dzisiejsze posiedzenie Komisji. Jest z nami pan Bartłomiej Grabski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej. Witam pana ministra. Jest pan pułkownik Leszek Kwiatecki dyrektor Departamentu Spraw Socjalnych w Ministerstwie Obrony Narodowej, pan Radosław Peterman dyrektor Departamentu Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej, pani Jolanta Kulus szef Oddziału w Departamencie Spraw Socjalnych MON, pani Jolanta Koziara-Ratajczak szef Oddziału w Departamencie Spraw Socjalnych MON, pan pułkownik Krzysztof Abramczyk z Departamentu Spraw Socjalnych MON. Witamy na posiedzeniu Komisji panią Ilonę Śniegulę z Departamentu Prawnego, pana Macieja Czulickiego z Departamentu Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Jest z nami pan komandor Wiesław Banaszewski przewodniczący Konwentu Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego. Witam również przedstawicieli Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska.

Szanowni państwo, żeby nie przedłużać, oddaję głos. Panie ministrze, proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Bartłomiej Grabski:

Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie i panowie posłowie, szanowni panowie oficerowie, szanowni państwo, na wstępie chciałem przeprosić za spóźnienie. Inicjując

podsumowanie sytuacji materialno-bytowej żołnierzy zawodowych i pracowników wojska na wstępie wypada zwrócić uwagę, że przez wiele lat nie podejmowano praktycznie żadnych istotnych działań, które przyczyniłyby się do realnej poprawy sytuacji osób służących, jak i pracujących w strukturach resortu obrony narodowej. Mam na myśli ostatnie 8 lat rządów Platformy Obywatelskiej i PSL. Problemy zostały dostrzeżone dopiero przez Ministerstwo Obrony Narodowej i przez ministra obrony narodowej pana Antoniego Macierewicza, który od samego początku kierowania resortem obrony narodowej skutecznie rozpoczął proces zmian wpływających pozytywnie nie tylko na poprawę sytuacji materialnej, ale przede wszystkim stanowiących czynnik motywacyjny do efektywnej służby i pracy.

Jeżeli chodzi o wzrost uposażenia żołnierzy zawodowych, to działania obecnego kierownictwa mają na celu podwyższenie uposażenia żołnierzy zawodowych. W tej sferze doszło do dużych zaniedbań. Od 2009 r. do końca 2015 r. nie dokonano podwyżki uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych, z wyjątkiem zmiany w dodatku do uposażenia zasadniczego od dnia 1 lipca 2012 r. Oczywiście, należy pamiętać, że doszło do podniesienia wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej z 2,82 do 2,95 przez prezydenta Bronisława Komorowskiego w 2015 r. Jednak z pewnością czas wprowadzenia zmian – przypominam, że był to ostatni dzień urzędowania prezydenta – nie był przypadkowy, a działanie było podyktowane chęcią osiągnięcia jak największego elektoratu wśród żołnierzy zawodowych. O wiele większą inicjatywą wykazał się w tym zakresie obecnie urzędujący prezydent Rzeczypospolitej pan Andrzej Duda, który podpisał 4 sierpnia 2016 r. rozporządzenie skutkujące podniesieniem wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej do poziomu 3,2, co przełożyło się na wzrost przeciętnego uposażenia żołnierzy zawodowych z kwoty 4493 zł w 2016 r. do kwoty 4874 zł w roku bieżącym. Podkreślić należy również, że wbrew pogłoskom, które funkcjonują w przestrzeni publiczni w niektórych mediach, resort obrony narodowej nie planuje zmian w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin.

Z uwagi na decyzje poprzedniego kierownictwa PO–PSL, od 2011 r. podwyżki płac były zamrożone. Mówię o pracownikach cywilnych wojska. W latach 2011–2015 mieliśmy do czynienia z pozornymi działaniami, które ograniczały się jedynie do niewielkiego wzrostu poziomu przeciętnego wynagrodzenia wynikającego z przesunięcia części środków zaoszczędzonych w wyniku zwolnień pracowników czy środków z uposażeń żołnierzy rozdysponowywanych na wypłatę nagród i premii pracowników. Dopiero decyzjami obecnej Rady Ministrów w ustawach budżetowych na 2016 r. i na 2017 r. Ministerstwu Obrony Narodowej zwiększono limity środków na wynagrodzenia, co umożliwiło dokonanie podwyżek uposażenia pracowników resortu obrony narodowej w uśrednionej wysokości ok. 250 zł na stanowisko w 2016 r. i przeszło 200 zł na stanowisko w 2017 r.

Należy również podkreślić, że nowe kierownictwo resortu obrony narodowej nie tylko podnosiło płace pracowników wojska, ale także dążyło do wzrostu zatrudnienia, adekwatnie do nowych zadań i wyzwań stojących przed siłami zbrojnymi, związanych m.in. z wypełnianiem zobowiązań sojuszniczych, czy tworzeniem struktur Wojsk Obrony Terytorialnej. W latach 2016–2017 liczba stanowisk przewidzianych dla pracowników wojska wzrosła łącznie o ponad 800. Te działania kompletnie odbiegają od polityki kadrowej poprzedniego kierownictwa, które w wyniku wdrożonego w 2010 r. i trwającego przez kolejne 2 lata procesu rzekomej optymalizacji zatrudnienia zwolniło ponad 4 tys. osób.

Obecne kierownictwo resortu obrony narodowej wie, że jednym z najważniejszych czynników motywujących pracowników i wpływających na efektywność ich pracy jest gwarancja stałego zatrudnienia. Świadczy o tym fakt, że na koniec czerwca 2017 r. na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony zatrudnionych było w resorcie 87% pracowników. Bez wątpienia pewność stałego zatrudnienia wpływa na pozostawanie w strukturach jednostek organizacyjnych wojska wartościowych i wykwalifikowanych pracowników, którzy coraz rzadziej szukają zatrudnienia w innych sektorach gospodarki czy poza granicami naszego kraju. Dostrzegając potrzebę modernizacji systemu zatrudniania i wynagradzania, resort obrony narodowej w lutym br. opracował kompleksowy projekt zmian ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników wojskowych jednostek organizacyjnych sfery budżetowej. Tym układem objętych jest

ponad 90% pracowników zatrudnionych w resorcie. Od marca br. trwają negocjacje stron układu nad tymi propozycjami.

Podsumowując, obecne kierownictwo resortu, dostrzegając problemy środowiska żołnierzy i pracowników, w celu zapobieżeniu negatywnym zjawiskom, podjęło działania mające na celu zapewnienie sukcesywnej poprawy poziomu płac. Rok 2016 był pierwszym rokiem od wielu lat, a rok 2017 kolejnym, w którym doszło do realnej poprawy uposażeń żołnierzy zawodowych i wynagrodzeń pracowników wojska. Głównymi celami na najbliższe lata jest wzrost środków przeznaczonych na uposażenia i wynagrodzenia, uatrakcyjnienie warunków służby we wszystkich korpusach, pozyskiwanie do zawodowej służby wojskowej wykwalifikowanych specjalistów oraz modernizacja systemu zatrudnienia i wynagradzania pracowników wojska.

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to szczegółową prezentację przedstawiłby pan pułkownik Kwiatecki, dyrektor Departamentu Spraw Socjalnych.

Przewodniczący poseł Wojciech Skurkiewicz (PiS):

Tak, bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wojciech Skurkiewicz (PiS):

Proszę, panie pułkowniku. Przepraszam. Przypomnę jeszcze tylko państwu posłom, że jeżeli nie mają państwo tej informacji w wersji elektronicznej czy nie mają państwo przy sobie tabletów, to ta informacja jest tutaj również w wersji papierowej, drukowanej. Jeśli ktoś chciałby, to bardzo proszę o jej pobranie.

Dyrektor Departamentu Spraw Socjalnych MON płk Leszek Kwiatecki:

Szanowny panie przewodniczący, panie posłanki, panowie posłowie, panie ministrze, szanowni państwo, ocenie sytuacji materialno-bytowej zostali poddani pracownicy zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej podległych lub nadzorowanych przez ministra obrony narodowej, w których wynagrodzenia finansowane są z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej i w stosunku do których minister obrony narodowej ma wpływ na prowadzoną politykę zatrudnieniowo-płacową. Na pierwszym slajdzie przedstawiono faktyczne zatrudnienie pracowników resortu obrony narodowej w latach 2014–2017, wyliczone zgodnie z metodologią określoną w rozporządzeniu ministra finansów w sprawie sporządzania sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

Stan zatrudnienia, bez pracowników zatrudnionych w Służbie Wywiadu Wojskowego oraz bez pracowników przebywających na urlopach bezpłatnych, macierzyńskich i wychowawczych oraz na zasiłkach chorobowych, na koniec drugiego kwartału 2017 r. osiągnął wielkość 43.743 pracowników. Według katalogu statusów zatrudnienia podstawową grupę zatrudnionych stanowią pracownicy nieobjęci mnożnikowym systemem wynagrodzeń w liczbie 41.043 pracowników, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, co stanowi prawie 94% ogółu zatrudnionych. Drugą, co do wielkości, grupą – w liczbie 2693 pracowników – są członkowie korpusu służby cywilnej, którzy stanowią nieco ponad 6% ogółu zatrudnionych.

Zatrudnienie pracowników w resorcie obrony narodowej odbywa się na zróżnicowanych stanowiskach ze względu na ich usytuowanie w strukturze organizacyjnej, jak również ze względu na charakter wykonywanych zadań. W resorcie obrony narodowej wyróżnia się stanowiska kierownicze. Jest ich prawie 10%. Zaliczono do nich stanowiska różnego szczebla zarządzania od kierowania sekcją, aż po dyrektora departamentu lub kierownika jednostki organizacyjnej, jak również kierownictwo resortu obrony narodowej. Stanowisk specjalistycznych jest nieco ponad 14%. Zaszeregowano do nich stanowiska wymagające wysokich kwalifikacji lub uprawnień zawodowych. Jest to np. radca prawny, audytor wewnętrzny, psycholog czy inspektor dozoru technicznego.

Stanowiska techniczne i średni personel specjalistyczny, to nieco ponad 15%. Zaliczono tu stanowiska, na których wymogiem formalnym jest posiadanie wykształcenia średniego o określonym profilu. Jest to np. technik, technolog, metrolog, inspektor

technicznego utrzymania nieruchomości, laborant, informatyk czy teleinformatyk. Stanowisk administracyjno-biurowych jest ponad 34%. Stanowią one najliczniejszą grupę stanowisk, do których objęcia wymagane jest wykształcenie średnie. Są to m.in. pracownicy pionu głównego księgowego, pracownicy pionów kadrowych oraz pracownicy biurowi logistyki, infrastruktury, szkolenia, pracownicy kancelaryjni i inni. Stanowiska robotnicze i obsługi stanowią ponad 26%. Jest to druga pod względem wielkości grupa stanowisk występujących w resorcie obrony narodowej. Należą do niej robotnicy magazynowi, budowlani i gospodarczy, konserwatorzy, tokarze, spawacze, ślusarze, malarze, murarze, operatorzy maszyn i urządzeń, mechanicy, portierzy, a także wartownicy, których w resorcie obrony narodowej jest prawie 3 tys.

Szanowni państwo, na wysokość wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika w resorcie obrony narodowej wpływa również ogólny staż pracy pracownika. Jest to suma okresów zatrudnienia u różnych pracodawców. Przepisy płacowe obowiązujące w resorcie obrony narodowej przewidują tzw. dodatek za staż pracy. Większość pracowników zatrudnionych w resorcie obrony narodowej, tj. ok. 65%, legitymuje się ponaddwudziestoletnim stażem pracy, co oznacza, że do wynagrodzenia zasadniczego otrzymują dodatek w wysokości 20% tego wynagrodzenia. Jedynie ok. 8% pracowników posiada staż pracy do 5 lat, za który – zgodnie z obowiązującymi przepisami – nie przysługuje dodatek stażowy.

Wysokość wynagrodzenia pracowników resortu obrony narodowej jest także uzależniona od wymiaru czasu pracy, w jakim pracownik jest zatrudniony. Podstawową formą zatrudnienia pracowników w resorcie obrony narodowej jest zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy. To jest 95% ogółu zatrudnionych. Natomiast w niepełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych jest ponad 4% pracowników. Przeciętny wymiar czasu pracy pracowników niepełnowymiarowych wynosi 0,6 etatu. Istotnym warunkiem zapewnienia stabilności zatrudnienia jest forma nawiązywania stosunku pracy. Zatrudnienie pracowników w resorcie obrony narodowej odbywa się głównie na podstawie umów o pracę. Na czas nieokreślony zatrudnionych jest 87% pracowników, a na czas określony 11%, w tym na umowy na zastępstwa zatrudnionych jest ok. 2%. Na okres próbny zatrudnionych jest ok. 1,5%. Pracodawcy wojskowi preferują zatrudnianie pracowników na czas nieokreślony. Daje to pracownikom stabilizację zatrudnienia i powoduje wyższą efektywność ich pracy. W stosunku do niektórych grup zawodowych występujących w resorcie przepisy prawa określają szczególne zasady nawiązywania stosunków pracy. To jest powołanie, które dotyczy osób zajmujących kierownicze stanowiska w Ministerstwie Obrony Narodowej oraz wyższe stanowiska w służbie cywilnej, a także mianowanie, które obejmuje urzędników służby cywilnej oraz nauczycieli.

Wysokość wynagrodzenia pracownika ustalana jest na podstawie zasad wynagradzania określonych w przepisach prawa pracy oraz w wewnątrzzakładowych aktach prawnych, tj. w regulaminach premiowania. Akty te w jasny sposób określają, z jakich składników składa się wynagrodzenie i jakie są uwarunkowania do przyznania tych składników. Na slajdzie przedstawiono zatrudnienie według przepisów płacowych obowiązujących w resorcie obrony narodowej w 2017 r. Pracownicy resortu obrony narodowej reprezentują różne grupy zawodowe występujące w państwie, wynagradzane na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących, w tym ustawy o Służbie Cywilnej. Obejmuje ona pracowników urzędu ministra obrony narodowej, terenowe organy administracji wojskowej, tj. wojewódzkie sztaby wojskowe oraz wojewódzkie komendy uzupełnień.

Ustawa o pracownikach urzędów państwowych obejmuje pracowników zatrudnionych w Żandarmerii Wojskowej, w wojskowym dozorze technicznym, w Wojskowej Inspekcji Gospodarki Energetycznej, w wojskowej ochronie przeciwpożarowej, w delegaturach Departamentu Kontroli oraz w wojskowych jednostkach metrologii, w wojskowych biurach emerytalnych, a także na stanowiskach pomocniczych w urzędzie ministra obrony narodowej i w terenowych organach administracji wojskowej. Ustawa – Karta Nauczyciela obejmuje pracowników zatrudnionych w przedszkolach wojskowych oraz w Ogólnokształcącym Liceum Lotniczym. W odniesieniu do tych aktów prawnych minister obrony narodowej może podejmować inicjatywę legislacyjną w sprawie uaktualniania bądź zmian ich przepisów.

Najliczniejszą grupę pracowników resortu obrony narodowej – ponad 90% – stanowią pracownicy zatrudnieni na podstawie ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników wojskowych jednostek organizacyjnych sfery budżetowej, który stanowi umowę między ministrem obrony narodowej reprezentującym pracodawców wojskowych, a reprezentatywnymi organizacjami związkowymi reprezentującymi pracowników. Każda zmiana tego przepisu wymaga zgody obu stron układu, w tym zgody każdej organizacji związkowej, która jest stroną tego układu. Obecnie jest ich 7. W lutym br. resort obrony narodowej opracował propozycje kompleksowych zmian ponadzakładowego układu zbiorowego pracy, w tym zasad wynagradzania. Od marca trwają negocjacje stron układu nad tymi propozycjami.

Wykres przedstawia kształtowanie się przeciętnego wynagrodzenia pracowników resortu obrony narodowej w odniesieniu do wynagrodzeń w innych sektorach gospodarki oraz do uposażeń żołnierzy w ostatnich 5 latach. Wartości określone procentowo w nawiasach oznaczają relację wartości wynagrodzenia w resorcie do wartości wynagrodzenia w danym sektorze gospodarki. Brak ustawowych podwyżek w latach 2011–2015 spowodował zasadnicze pogorszenie relacji poziomu wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych resortu w porównaniu do sektora gospodarki. Ta sytuacja uległa poprawie w latach 2016–2017. Dla przykładu relacja pomiędzy przeciętnym wynagrodzeniem pracowników resortu, a przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce narodowej wynosiła w 2013 r. 90,39%, w 2014 r. 87,16%, w 2015 r. 87,89%, a w drugim kwartale 2017 r. 91,59% w odniesieniu do wartości dla tej sfery za 2016 r.

Wzrost przeciętnego wynagrodzenia pracowników resortu w 2015 r. wynikał przede wszystkim z wypłat jednorazowych nagród i premii zrealizowanych ze środków przesuniętych z funduszu uposażeń. Natomiast w 2016 r. wzrost przeciętnego wynagrodzenia był efektem podwyższenia wynagrodzeń przeciętnie o 248 zł oraz przekierowania środków z uposażeń na wynagrodzenia. Należy zauważyć, że niższe przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2017 r. w stosunku do całego 2016 r. jest skutkiem wypłacenia dopiero w drugim półroczu br. dodatkowych nagród i premii jednorazowych, przeciętnie w kwocie 1700 zł na pracownika.

Kolejny slajd przedstawia przeciętne wynagrodzenie na koniec drugiego kwartału 2017 r. według statusu zatrudnienia. Przeciętne wynagrodzenie pracowników resortu obrony narodowej wraz z wypłatami dodatkowych należności z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego – tzw. nagrody rocznej – wyniosło 3707 zł. Przeciętne wynagrodzenie pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń wyniosło 3658 zł, w tym nauczycieli 4403 zł, a pozostałych pracowników 3657 zł. Przeciętne wynagrodzenie dla osób zajmujących kierownicze stanowiska w Ministerstwie Obrony Narodowej wyniosło 15.171 zł. Przeciętne wynagrodzenie pracowników korpusu służby cywilnej kształtowało się na poziomie 4416 zł, w tym wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w urzędzie ministra obrony narodowej wyniosło 6656 zł, a zatrudnionych w pozostałych jednostkach, czyli w wojskowych komendach uzupełnień i w wojewódzkich sztabach wojskowych wyniosło 3608 zł.

Na kolejnym slajdzie zaprezentowany jest poziom przeciętnego wynagrodzenia w latach 2014–2017 w układzie dysponentów środków budżetowych. Poziom wynagrodzeń u poszczególnych dysponentów uzależniony jest od rodzaju i specyfiki jednostek organizacyjnych pozostających na ich zaopatrzeniu finansowym. Najwyższy przeciętny poziom wynagrodzeń na koniec drugiego kwartału 2017 r. wystąpił w Narodowym Centrum Kryptologii. Tak wysoki poziom podyktowany jest specyfiką zatrudnienia. Na zdecydowanej większości stanowisk wymagane jest specjalistyczne wykształcenie wyższe. Poziom przeciętnego wynagrodzenia w jednostkach pozostających na zaopatrzeniu pozostałych dysponentów jest adekwatny do hierarchii tych jednostek w strukturze resortu, jak również specyfiki stanowisk pracy w nich występujących oraz wymogów kwalifikacyjnych na tych stanowiskach. Należy przy tym wskazać, że wysokość wynagrodzenia za pracę ustalana jest głównie w zależności od zajmowanego stanowiska pracy. Oznacza to, że 1/4 pracowników zatrudnionych w resorcie obrony narodowej na stanowiskach usytuowanych na najniższym poziomie w hierarchii stanowisk, tzn. na stanowiskach

robotniczych i obsługi, otrzymuje niskie wynagrodzenia. Ponad połowa pracowników resortu obrony narodowej, zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i technicznych, otrzymuje wynagrodzenia na poziomie średnim. Jedynie 1/5 pracowników, zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych i specjalistycznych, może się wykazać relatywnie wysokim poziomem wynagrodzeń.

Decyzjami Rady Ministrów w ustawach budżetowych na 2016 r. i na 2017 r. resortowi obrony narodowej zwiększono limity środków na wynagrodzenia, co umożliwiło dokonanie podwyżek wynagrodzeń w przeciętnej, jednostkowej kwocie 248 zł w 2016 r. i 202 zł w 2017 r. Przy czym wskazać należy, że w 2016 r. wśród pracowników wojska wyselekcjonowano ponad 7 tys. stanowisk specjalistycznych kluczowych dla sił zbrojnych, dla których przewidziano większy wzrost wynagrodzeń, tj. przeciętnie o 350 zł, niż dla pozostałych stanowisk, dla których wzrost wyniósł przeciętnie 230 zł. Pierwotny plan wydatków na wynagrodzenia określony w decyzji budżetowej na 2017 r. został w ciągu roku zwiększony o kwotę 86 mln zł poprzez przeniesienia w planie wydatków z uposażeń na wynagrodzenia w dziale 752 – Obrona narodowa.

Środki pozostające w dyspozycji ministra obrony narodowej zostały przekierowane na wypłaty jednorazowych nagród i premii w sierpniu 2017 r. dla ponad 42 tys. pracowników, których wynagrodzenia są finansowane w ramach działu 752 – Obrona narodowa, w przeciętnej kwocie 1700 zł. Ze środków przeznaczonych na koszty innych zadań, w tym m.in. na żywienie zwiększonych stanów osobowych żołnierzy, na zwiększone wypłaty nagród jubileuszowych, na skutki związane z wejściem w życie zmiany ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z przeznaczeniem na wypłatę odpraw emerytalnych, w przypadku wystąpienia pozostałości po zabezpieczeniu wymienionych należności przewiduje się ewentualne uruchomienie wypłat jednorazowych dla wybranych stanowisk specjalistycznych.

Ważnym elementem, stanowiącym dodatkowe źródło przychodów pracowników, umożliwiającym zaspokajanie również potrzeb rodziny, są świadczenia otrzymywane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Cechą charakterystyczną funduszu jest jego socjalny charakter, tzn. uzależnienie przyznawanych świadczeń od indywidualnej sytuacji materialnej beneficjantów funduszu. Środki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przeznacza się na dopłaty do wypoczynku. Rocznie korzysta z nich przeciętnie 42 tys. pracowników. Dopłata ma wysokość ok. 700 zł. Ze środków na finansową pomoc bezzwrotną, w tym zapomogi, corocznie korzysta ponad 10 tys. osób. Z pomocy w postaci jednorazowych świadczeń lub bonów podarunkowych, a także dopłat do żłobków i przedszkoli corocznie korzysta ok. 1,5 tys. pracowników. Przeciętna wysokość dofinansowania na dziecko wynosi ok. 450 zł. Z pomocy udzielanej na cele mieszkaniowe corocznie korzysta ok. 6 tys. osób. Przeciętna wysokość pożyczki wynosi ok. 15 tys. zł.

Resort dokonuje również zakupu legitymacji uprawniających do przejazdu z 50% ulgą środkami publicznego kolejowego transportu zbiorowego. Cena legitymacji na 2017 r. wyniosła 544,32 zł. Wykupiono 4722 legitymacje na łączną kwotę ok. 2,5 mln zł. Wydatek ten został sfinansowany ze środków resortu obrony narodowej. Istotnym elementem pozapłacowego motywowania pracowników zachęcającym do podejmowania zatrudnienia w resorcie obrony narodowej są możliwości rozwoju. Pracodawcy wojskowi chętnie udzielają pracownikom wsparcia w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W 2016 r. ponad 9 tys. pracowników, tj. 20% ogółu zatrudnionych, podnosiło i uzupełniało kwalifikacje zawodowe, przy łącznych kosztach poniesionych przez resort na ten cel w kwocie ok. 6,4 mln zł.

Szanowni państwo, na wniosek m.in. Departamentu Spraw Socjalnych, Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej corocznie przeprowadza projekt badawczy dotyczący sytuacji społeczno-zawodowej pracowników resortu obrony narodowej, którego wyniki są opracowywane w formie sprawozdania z badań pod nazwą „Sytuacja społeczno-zawodowa pracowników wojska”. Z badań przeprowadzonych przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej wynika, że ponad 75% badanych identyfikuje się z Wojskiem Polskim i strukturami, w których pracują. Najsilniejszy związek z Wojskiem Polskim i dumę ze swojej pracy odczuwali najstarsi pracownicy, pracownicy o najdłuższym stażu pracy, zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych lub samodzielnych umysłowych,

a w szczególności osoby będące emerytami wojskowymi. Pozytywnych odpowiedzi częściej udzielali respondenci o wyższych dochodach.

Wśród ogółu badanych aż 82% deklaruje, że pensja nie jest dla nich satysfakcjonująca. Najczęściej niezadowolone są kobiety, pracownicy, którzy nie są emerytami wojskowymi i osoby zatrudnione na stanowiskach umysłowych, samodzielnych lub pomocniczych, a zatem personel biurowy. Najbardziej zadowoleni są najstarsi pracownicy – powyżej 50 roku życia – i z najdłuższym stażem pracy – powyżej 30 lat. Wśród osób rozważających odejście z pracy z wojska 80% wskazało jako powód niskie wynagrodzenie. Co drugi ankietowany twierdził, że wynika to z braku perspektyw zawodowych i możliwości rozwoju. Ponad 25% respondentów dostrzega lepsze perspektywy na cywilnym rynku pracy, a co piąty wskazywał na złą atmosferę w obecnym miejscu zatrudnienia. Dość istotnym aspektem było także wypalenie zawodowe.

Z badań przeprowadzonych przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej wynika, że rodziny pracowników wojska są najczęściej trzyosobowe, co odpowiada odsetkowi gospodarstw domowych z jednym dzieckiem na utrzymaniu. Prawie tak samo liczne są rodziny dwuosobowe. Co czwarty badany żyje w rodzinie czteroosobowej, co niemalże pokrywa się z odsetkiem gospodarstw z dwójką dzieci. Wśród wszystkich ankietowanych kategorii gospodarstw domowych najliczniejszą grupę stanowią jednak te nieposiadające dzieci. Tworzą je najczęściej najmłodsi pracownicy, przed 30. rokiem życia, z wykształceniem zawodowym. Wśród badanych dominują gospodarstwa utrzymywane przez 2 pracujące osoby. W co piątym gospodarstwie pracuje tylko jedna osoba. Natomiast 7% stanowią rodziny utrzymywane przez 3 osoby.

Średni poziom deklarowanych przez ankietowanych dochodów w gospodarstwie domowym w 2016 r. wyniósł 5286 zł netto, a średni dochód na członka rodziny – 2068 zł. Przybyło gospodarstw uzyskujących dochody powyżej 3 tys. zł. Najwyższe kwoty częściej deklarują mężczyźni, emerytowani wojskowi oraz osoby spokrewnione z żołnierzami zawodowymi, respondenci zajmujący stanowiska kierownicze i ankietowani, których zarobki są większe niż 2500 zł, a także najstarsi pracownicy – powyżej 50. roku życia. Z przeprowadzonych badań wynika, że środki finansowe rodzin pracowników resortu obrony narodowej od lat mają takie samo pochodzenie.

Poza pensją ankietowanego, zasadniczym źródłem utrzymania jest wynagrodzenie jego współmałżonka, co potwierdza ponad połowa badanych. Dla 1/5 gospodarstw ważne źródło dochodu stanowi emerytura bądź renta jednego z ich członków. Pozostałe źródła są mniej liczne i dotyczą wszelkiego typu dodatkowych wynagrodzeń, w tym także zarobków dorosłych dzieci. Warto zaznaczyć, że w 2016 r. wyraźnie przybyło deklaracji czerpania dochodu z pomocy społecznej urzędu gminy bądź innych instytucji. Należy przypuszczać, że część pracowników przypisała do tych kategorii pomoc finansową uzyskiwaną ze świadczeń wychowawczych, wypłacanych w ramach Programu Rodzina 500+.

Szanowni państwo, kończąc część dotyczącą pracowników wojska chciałbym powiedzieć, że kierownictwo resortu obrony narodowej, dostrzegając trudną sytuację płacową pracowników resortu obrony narodowej, podejmuje szereg działań mających na celu polepszenie poziomu wynagrodzeń pracowników, którzy stanowią istotne i nieodłączne ogniwo sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Panie przewodniczący, teraz od razu przeszedłbym do części związanej z żołnierzami zawodowymi, jeżeli można.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Proszę bardzo.

Dyrektor departamentu MON płk Leszek Kwiatecki:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowny panie ministrze, szanowni państwo, prezentację sytuacji materialno-bytowej żołnierzy zawodowych chciałbym rozpocząć od przedstawienia danych dotyczących stanów osobowych żołnierzy zawodowych i ich struktury. W dniu 30 września 2017 r. zawodową służbę wojskową pełniło 99.728 żołnierzy. Podobnie, jak w latach poprzednich, największą grupę stanowił korpus szeregowych – 43.906 żołnierzy, tj. ok. 44% ogółu stanu osobowego. Następny pod względem wielkości był korpus podoficerski – 36.591 żołnierzy i ok. 37% ogółu. Korpus oficerski liczył 19.231 żołnierzy, tj. 19% ogółu.

Przechodząc do omówienia poziomu uposażeń, warto w tym miejscu dokonać porównania dynamiki wzrostu wielokrotności kwoty bazowej w poszczególnych służbach mundurowych. Na uwagę zasługuje fakt, że spośród wymienionych w prezentowanej tabeli formacji mundurowych najniższą dynamikę wzrostu wymienionego wskaźnika odnotowano w odniesieniu do uposażeń żołnierzy zawodowych. Dynamika wzrostu wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej żołnierzy zawodowych wyniosła 70%, przy porównaniu 2017 r. do 1996 r. W analogicznym okresie wskaźnik wielokrotności kwoty bazowej wzrósł o 134% w odniesieniu do funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, o 104% w Służbie Więziennej, o 98% w Policji i o 86% w Straży Granicznej. Aktualna kwota bazowa to 1523,29 zł. Jest ona określana w ustawie budżetowej. Od 1 stycznia 2009 r. kwota ta nie uległa zmianie.

Podstawowym elementem decydującym o sytuacji materialno-bytowej żołnierza jest wysokość jego uposażenia, na które składa się uposażenie zasadnicze – którego wysokość zależy od posiadanej grupy uposażenia – oraz otrzymywane dodatki o charakterze stałym. Prezentowany slajd przedstawia średnie uposażenie żołnierzy w latach 2008–2012. Należy zauważyć, że średnie uposażenie żołnierzy w tych latach pozostawało na tym samym poziomie. Proszę następny slajd. Na prezentowanym slajdzie przedstawiono średnie wysokości uposażeń według korpusów oraz ogółem w latach od 2013 r. do pierwszego półrocza 2017 r.

Warto podkreślić, że w latach 2016–2017 nastąpił wzrost wydatków na uposażenia na skutek wzrostu wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej z obowiązującego przez poprzednie 4 lata poziomu 2,82 do poziomu 2,95 w 2016 r. i do 3,20 w roku bieżącym. Wiązało się to z odczuwalną poprawą poziomu uposażeń, szczególnie od 1 stycznia 2017 r. Przełożyło się to na wzrost przeciętnego uposażenia żołnierzy zawodowych z kwoty 4493 zł do kwoty 4874 zł. Jak wynika z przedstawionej na slajdzie tabeli średnie uposażenie żołnierzy zawodowych z uwzględnieniem 1/12 dodatkowego uposażenia rocznego w poszczególnych korpusach kadry, w tym w korpusie oficerów w podziale na generałów, oficerów starszych i oficerów młodszych, w latach 2013–2017 wzrosło od 8,68%, jeżeli chodzi o generałów, do 19,79%, jeżeli chodzi o podoficerów.

W odniesieniu do ogółu żołnierzy zawodowych, średnie uposażenie wraz z dodatkowym uposażeniem rocznym w pierwszym półroczu 2017 r. zwiększyło się w stosunku do 2013 r. o kwotę 706 zł, tj. o 16,6%. Od 1 stycznia 2017 r. dotychczasowe kwoty uposażenia zasadniczego wzrosły od 300 do 550 zł, w zależności od stopnia etatowego. Należy zauważyć, że na wysokość średniego uposażenia wszystkich żołnierzy bezpośredni wpływ ma liczba żołnierzy niżej uposażonych, czyli szeregowych i podoficerów. Zmiana struktury kadry, czyli więcej szeregowych i podoficerów, a mniej oficerów, miała bezpośredni wpływ na wysokość średniego uposażenia wszystkich żołnierzy.

Jak wspomniałem wcześniej, dodatki do uposażenia zasadniczego są obok uposażenia zasadniczego najistotniejszym elementem wynagradzania żołnierzy zawodowych. Mówiąc o najważniejszych zmianach w systemie dodatków należy wskazać, że od dnia 25 marca 2016 r. wprowadzono nowy dodatek kompensacyjny, który przysługuje żołnierzom zawodowym wyznaczonym na stanowiska służbowe wyższe o dwa stopnie wojskowe i więcej bez mianowania na wyższy stopień wojskowy. Dodatek ten jest wypłacany w postaci różnicy pomiędzy dotychczasowym uposażeniem żołnierza, a uposażeniem przewidzianym dla zajmowanego stanowiska służbowego. Warto przy tym dodać, że od 1 stycznia 2017 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie dodatków do uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych.

Do najistotniejszych zmian w systemie dodatków zawartych w tym akcie wykonawczym należy zaliczyć zwiększenie liczby żołnierzy uprawnionych do otrzymywania dodatku za bezpośrednią obsługę wojskowych statków powietrznych, zwiększenie dodatku specjalnego za wykonywanie prac podwodnych i za wykonywanie skoków ze spadochronem dla instruktorów, przyznanie dodatku specjalnego wszystkim żołnierzom Żandarmerii Wojskowej oraz podwyższenie dodatku dla żołnierzy Oddziału Specjalnego Żandarmerii Wojskowej, podwyższenie dodatku służbowego dla żołnierzy zajmujących stanowiska służbowe dowódców kompanii, przyznanie dodatku służbowego podoficerom,

w tym m.in. komendantom szkół podoficerskich, nawigatorom naprowadzania, szefom służ technicznych i materiałowych, żołnierzom zawodowym pełniącym służbę w Narodowym Centrum Kryptologii w korpusie osobowym kryptologii i cyberbezpieczeństwa, doradcom prawnym oraz wszystkim żołnierzom Wojsk Specjalnych.

Na kolejnym slajdzie przedstawiono wysokość wypłat najistotniejszych z punktu widzenia zabezpieczenia socjalnego należności wypłacanych żołnierzom w ubiegłym roku. Najbardziej obciążająca budżet ministerstwa była wypłata przysługującej każdemu żołnierzowi i naliczanej także na uprawnionych członków rodziny gratyfikacji urlopowej. W 2016 r. zrealizowano 101.938 takich wypłat na łączną kwotę ponad 276 mln zł. Warto także odnotować wypłatę prawie 80 tys. dodatków za rozłąkę na łączną kwotę ponad 44 mln zł. Żołnierzowi zawodowemu zamieszkującemu poza miejscem pełnienia służby w miejscowości, która nie jest miejscowością pobliską w rozumieniu ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, przysługuje prawo do zwrotu kosztów codziennych dojazdów z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby i z powrotem. W 2016 r. zrealizowano ponad 34,5 tys. takich wypłat na łączną kwotę ponad 11,7 mln zł. Ponadto żołnierzowi zawodowemu wyznaczonemu na stanowisko służbowe poza miejscowością stanowiącą siedzibę jednostki wojskowej lub wydzielonego pododdziału, w którym żołnierz zajmował dotychczas stanowisko służbowe, przysługuje ryczałt z tytułu przeniesienia, a w przypadku przesiedlenia się żołnierza zawodowego do nowego miejsca pełnienia służby przysługuje mu także zasiłek osiedleniowy. W 2016 r. na wypłatę obu należności resort przeznaczył kwotę ok. 9,7 mln zł. Ryczałt z tytułu przeniesienia otrzymało 4939 osób, natomiast zasiłek osiedleniowy 1847 osób.

W ramach oceny sytuacji materialnej żołnierzy zawodowych warto porównać, jak kształtował się w ostatnich latach poziom przeciętnego uposażenia w wojsku, stanowiącego 1/12 sumy uposażeń, dodatków, nagród i innych należności osobowych z przeciętnymi wynagrodzeniami w gospodarce narodowej w sferze budżetowej i w sferze przedsiębiorstw. Na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70, w latach 2010–2016 przeciętne uposażenie brutto żołnierzy zawodowych, bez Służby Wywiadu Wojskowego, wzrosło z 4180 zł do 4789 zł. Oznacza to nominalny wzrost o ok. 609 zł, tj. o 14,6%. W tym samym czasie przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wzrosło nominalnie o ok. 822 zł. Natomiast przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło nominalnie w porównywalnym okresie o 842 zł, a w sferze budżetowej o ok. 848 zł.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Panie pułkowniku, prosiłbym, żeby może skracać tę wypowiedź, bo posłowie dostali cały materiał o sytuacji materialno-bytowej. Jeżeli będą jakieś pytania, to posłowie je zadadzą. Prosiłbym o podsumowanie i przejdziemy do zadawania pytań. Dziękuję.

Dyrektor departamentu MON płk Leszek Kwiatecki:

Panie przewodniczący, pozostała mi jeszcze sytuacja mieszkaniowa, ale to jest w materiale, jak stwierdził pan przewodniczący. Inne formy zabezpieczenia również. Może zakończę prognozą poziomu życia. Poproszę o slajd. Na ostatnim slajdzie przedstawiono prognozę standardu życia rodzin żołnierzy zawodowych. Warto zauważyć, że przedstawiciele poszczególnych korpusów różnią się w ocenie przewidywanego poziomu życia. Wśród reprezentantów wszystkich korpusów dominuje przekonanie o utrzymaniu dotychczasowego standardu życia. Optymistami co do swojej przyszłości są najczęściej szeregowi zawodowi, natomiast pesymistów stosunkowo najczęściej można znaleźć w grupie oficerów starszych. Dziękuję. Panie przewodniczący, skończyłem.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję. Czy pan minister ma jeszcze coś do dodania?

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Nie. Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeżeli posłowie mają pytania, to bardzo proszę. Czy ktoś chciałby się zapisać do zadania pytań? Nie widzę. Wszystko jest zrozumiałe przez posłów z Komisji Obrony Narodowej. Jeżeli nie ma pytań…

Jest zgłoszenie. Proszę bardzo. Proszę się przedstawić do protokołu.

Zastępca przewodniczącego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wojska Roman Richert:

Zastępca przewodniczącego związku pracowników wojska. Reprezentuję stronę społeczną. Na samym wstępie chciałem podziękować paniom i panom posłom oraz Ministerstwu Obrony Narodowej za to, że od 2 lat mamy wzrost wynagrodzeń pracowników wojska. To nas bardzo cieszy. Cieszę się z jednej strony, ale prosimy o więcej ze względu na to, że pomimo tych wzrostów wynagrodzeń mamy coraz gorsze zatrudnienie. Może wynagrodzenia na najniższych stanowiskach wzrosły więcej, ale te stanowiska, o które ubiega się resort, to stanowiska bardzo potrzebne. Zatrudnienie mamy coraz gorsze ze względu na to, że konkurencyjność rynku zewnętrznego jest bardzo duża i nie możemy pozyskać tych ludzi. Jednak pomimo tego mamy wzrost na przestrzeni zeszłego i tego roku w granicach ok. 150–200 zł. Mówię o kwotach netto. Na dzień dzisiejszy średni wzrost w obronie narodowej przedstawia się według wartości netto, bo każdy z nas musi utrzymać rodzinę i to, co przedstawiał pan pułkownik. Dobrze, że pracuje druga strona, ze względu na to, że możemy jakoś to wszystko przeżyć. Jest to kwota 2511 zł – średnio. Mówię o średniej kwocie. A w jednostkach wojskowych jest to 1790 zł netto, a w większych oddziałach gospodarczych, jak np. WOG, czy RBLog, jest to kwota ok. 2000 zł.

Jak powiedziałem wcześniej, podwyżki wyniosły średnio ok. 218 zł i 299 zł brutto. Ale z tym wiążą się również te środki pozyskane przez resort, za które dziękujemy. Zawsze będziemy prosili, aby one jeszcze były ze względu na to, że regulują braki, które mamy w naszym budżecie domowym. Prosimy, żeby wziąć to również pod uwagę na lata przyszłe i żeby jednak rozpatrzyć taką możliwość. Traktujemy resort obrony narodowej jako jeden z resortów potrzebnych w naszym kraju. Z reguły powinni być tu zatrudnieni pracownicy o wysokich kwalifikacjach. Żeby ich pozyskiwać, musimy mieć tzw. konkurencyjny rynek zewnętrzny. Muszą być na to środki. Proszę, żeby panowie jeszcze raz popatrzyli na to, czy istnieje możliwość przekazania większych niż planowano środków na to, żeby tę zapaść z poprzednich lat w jakiś sposób wyprostować, abyśmy mogli godnie żyć i z satysfakcją pracować w resorcie obrony narodowej.

Co roku porównuje się średnie płace pracowników wojska z żołnierzami zawodowymi. Od zeszłego roku ten poziom podniósł się troszeczkę. Mamy nadzieję, że w niedługim czasie dojdzie do takiej sytuacji, że pracownik wojska pracujący na równorzędnym stanowisku pracy będzie uzyskiwał 80% uposażenia żołnierza zawodowego. Mam nadzieję, że w planach resortu obrony narodowej, a także w planach Komisji Obrony Narodowej ten temat będzie w jakiś sposób zrealizowany. O to prosimy, a za dotychczasowe sprawy dziękujemy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca Anna Siarkowska. Proszę.

Poseł Anna Maria Siarkowska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Mam pytanie pośrednio związane z tym materiałem, który otrzymaliśmy i który jest przedmiotem prac Komisji. Przyznaję, że ten materiał przejrzałam, ale być może nie było to zbyt szczegółowe. Chciałabym prosić pana ministra o podanie danych o tym, jak w tym momencie wygląda sytuacja związana z zatrudnieniem żołnierzy zawodowych. Ile jest etatów dla żołnierzy zawodowych na stanowiskach administracyjnych? Ile jest etatów cywilnych? Ile etatów na stanowiskach administracyjnych, które dziś przysługują żołnierzom zawodowym, mogłoby tak naprawdę być etatami cywilnymi? Ile z nich nie powinno być przewidziane dla żołnierzy zawodowych?

Patrząc chociażby na to, co się dzieje w samym Ministerstwie Obrony Narodowej, można stwierdzić, jak wielu żołnierzy zawodowych zajmuje stanowiska, które z powodzeniem mogłyby być etatami cywilnymi. Oczywiście, w dalszej kolejności ma to wpływ

na wynagradzanie zarówno pracowników cywilnych, jak i żołnierzy zawodowych. To są inne przeliczniki. Co więcej, oczywiście, ma to wpływ na zatrudnianie nowych ludzi. Jeżeli potrzebujemy wysoko kwalifikowanych specjalistów, to można ich spokojnie znaleźć na rynku cywilnym, zamiast na stanowiskach de facto cywilnych zatrudniać żołnierzy zawodowych. Chciałabym, żeby nasza armia zajmowała się przede wszystkim obroną, żeby było więcej ludzi dedykowanych do służby w jednostkach liniowych, żeby nasza armia nie miała charakteru administracyjnego.

Mam naprawdę głębokie obawy, że wśród tych ok. 100–120 tys. żołnierzy – w tej chwili, chociaż, oczywiście, ta liczba będzie teraz zwiększana – liczba żołnierzy liniowych jest naprawdę nieduża. Nie chciałabym tych liczb stricte podawać. Może pan minister powie, ile tak naprawdę tych etatów jest przeznaczonych dla żołnierzy, którzy są dedykowani do jednostek liniowych? Nie wiem, czy to może być informacja publiczna. Jeśli tak, to prosiłabym o jej podanie.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan komandor.

Przewodniczący Konwentu Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego kmdr Wiesław Banaszewski:

Dziękuję serdecznie. Panie przewodniczący, przewodniczący Konwentu Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych, komandor Banaszewski. Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, panie ministrze, w imieniu żołnierzy wszystkich korpusów zawodowych pragnę podziękować za umożliwienie wypowiedzenia się w tak ważnej dla środowiska wojskowego sprawie, jaką jest ocena sytuacji bytowej żołnierzy zawodowych widziana ich oczami. Korzystając z okazji pragnę w imieniu żołnierzy zawodowych podziękować ministrowi obrony narodowej panu Antoniemu Macierewiczowi za osobiste zaangażowanie się w podwyższenie uposażeń od 1 stycznia 2016 r. oraz w podwyższenie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie żołnierzy zawodowych, które nastąpiło z dniem 1 stycznia 2017 r. i przyczyniło się do kolejnego wzrostu uposażeń żołnierzy zawodowych. Podwyżki te wpłynęły na poprawę sytuacji rodzin żołnierzy zawodowych oraz na poprawę morale żołnierzy, ponieważ były to pierwsze podwyżki od lipca 2012 r.

Wcześniej, mimo kołatania do różnych drzwi i przedstawiania przez Konwent Dziekanów stosownych argumentów, sytuacja materialna żołnierzy zamiast ulegać poprawie, pogarszała się. Wielokrotnie słyszeliśmy zapewnienia o zrozumieniu trudnej sytuacji materialnej żołnierzy, a także o konieczności wzrostu wskaźnika bazowego, jednak nie znalazło to realnego odzwierciedlenia i nie przełożyło się na konkretne działania. Szanowna Komisjo, dokonany wzrost uposażeń dał żołnierzom nadzieję, że ich służba, która wiąże się z licznymi wyrzeczeniami, z ograniczeniem praw i swobód obywatelskich, a także z poświęceniem i rozłąką z rodziną, nie jest obojętna dla kierownictwa resortu obrony narodowej oraz przedstawicieli parlamentu.

Żołnierze zawodowi, będąc najwartościowszym ogniwem sił zbrojnych – podstawowego narzędzia zapewnienia bezpieczeństwa państwa – liczą na kontynuację działań zmierzających do podwyższania ich uposażeń, tak aby stały się konkurencyjne zarówno w stosunku do funkcjonariuszy służb mundurowych, a także do cywilnego rynku pracy. Utrzymanie trendu wzrostu uposażeń pozwoli na pozyskanie do zawodowej służby wojskowej najlepszych z najlepszych i jednocześnie będzie stanowić zachętę do jej dalszego pełnienia. Stąd też żołnierze zawodowi z niepokojem przyjęli informację o tym, iż…

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Panie komandorze, mam prośbę. Gdyby mógł się pan streszczać. Dobrze?

Przewodniczący Konwentu Dziekanów KOZ WP kmdr Wiesław Banaszewski:

Już kończę, panie ministrze. Szanowna Komisjo, szanowny panie przewodniczący, szanowny panie ministrze, uprzejmie proszę o rozważenie możliwości kontynuowania podwyższania uposażeń żołnierzy zawodowych i zarekomendowanie parlamentowi dokonania zmian w budżecie państwa na 2018 r. skutkujących podwyższeniem uposażeń żołnierzy zawodowych. Dziękuję serdecznie za uwagę.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję bardzo panu komandorowi, przewodniczącemu Konwentu Dziekanów, za ten głos. Zresztą potwierdzał on, że sytuacja materialno-bytowa kadry oficerskiej wojska i żołnierzy poprawia się za rządów Prawa i Sprawiedliwości. Podziękowania za to składam na ręce ministra obrony narodowej pana Antoniego Macierewicza. Bardzo proszę o ustosunkowanie się do zadanych pytań pana ministra Bartłomieja Grabskiego. Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Szanowny panie przewodniczący, szanowna pani poseł, jeżeli chodzi o strukturę służby w Ministerstwie Obrony Narodowej, to kształtuje się ona mniej więcej tak, że pracowników cywilnych – członków korpusu służby cywilnej i urzędników mianowanych – w resorcie obrony narodowej jest ok. 800, a żołnierzy zawodowych jest ok. 500. Rzeczywiście jest ten problem, który pani poruszyła, czyli żołnierzy zawodowych wykonujących zadania administracyjne. Takich żołnierzy rzeczywiście było dużo. Trzeba powiedzieć, struktura służbowa wyglądała w ten sposób, jeżeli mówimy o resorcie obrony narodowej, o ministerstwie, że najwięcej było pułkowników. Kiedy chodziło się po korytarzach, człowiek miał wrażenie, że co drugi zawodowy żołnierz, który służy w resorcie, to pułkownik.

Ta sytuacja odwraca się. Mogę powiedzieć, że jeżeli nawet chodzi o mój sekretariat, to służą w nim oficerowie młodsi – porucznicy i kapitanowie. Robimy wszystko, żeby ta struktura ulegała zmianie, żeby nie było tak, że doświadczenie, które – oczywiście – jest potrzebne w pracy i w służbie w resorcie obrony narodowej, było jedynym, które ten żołnierz zawodowy posiada. Staramy się ściągnąć ludzi, którzy mają też doświadczenie w jednostkach, żeby odbyli tu jedną kadencję czy dwie, żeby nie było tu takich zastałych specjalistów tylko od roboty administracyjnej, w cudzysłowie nazwijmy to, służących tylko i wyłącznie w resorcie czy w jednostkach wsparcia takich, jak WOG, czy RBLog. Ta struktura też wymaga zmian.

Wielu pracowników cywilnych zajmowała się też działalnością, która powinna być przeznaczona dla żołnierzy zawodowych. Mam na myśli właśnie pracę w WOG, czy RBLog. Jest ta zapaść, ta dziura pokoleniowa, jeżeli chodzi o żołnierzy zawodowych ze specjalnością w zakresie logistyki czy służb materiałowych. Nie mówię już o informatykach. Nie mówię o innych szczegółowych specjalnościach, o podoficerach. Staramy się odwrócić tę tendencję. Jeżeli nawet żołnierze zawodowi będą służyli w resorcie obrony narodowej, to nie będzie to taka sytuacja, która będzie pozwalała im na służbę przez kilka kadencji. Chodzi o to, żeby zdobyli doświadczenie, które jest potrzebne i odchodzili do jednostek liniowych, operacyjnych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Waldemar Andzel (PiS):

Dziękuję bardzo, panie ministrze, za wyczerpującą odpowiedź.

Mam jeszcze informację dla Wysokiej Komisji. Pan poseł Bartosz Józwiak złożył akces do pracy w czterech stałych podkomisjach. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że dokonaliśmy zmian w składach stałych podkomisji. Pan poseł przystępuje do podkomisji do spraw społecznych, do podkomisji do spraw współpracy z zagranicą, do podkomisji do spraw budżetu i finansów oraz do podkomisji do spraw modernizacji technicznej. Rozumiem, że nie ma sprzeciwu, więc pan poseł będzie pracował w tych czterech podkomisjach stałych.

Chciałem bardzo podziękować panu ministrowi Bartłomiejowi Grabskiemu za udział w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Dziękuję wszystkim pracownikom i wszystkim zaproszonym gościom. Zamykam posiedzenie Komisji.